

Broedvogelinventarisatie 2018 in het Overbosch, Voorhout

Door Ineke Laroo, Ineke van Dijk & Kees Schilder

Voor de zesde keer op rij hebben we in het afgelopen voorjaar de aanwezige broedvogels in het Overbosch geïnventariseerd. Het Overbosch is een klein stukje bos van 2,5 hectare in Voorhout, dat in de 19e eeuw is aangelegd in de Romantische Engelse landschapsstijl. Het ligt als een driehoek langs de drukke Leidse Vaart en de Rijnsburgerweg. In het voorjaar is het uitbundige vogelgezang niet van de lucht.

Hieronder vindt u het overzicht van de tellingen in 2017 en in de vijf voorafgaande jaren.

Soort	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Vershil '17-'18
Nijlgans	1	1	1	1	1	-	-1
Wilde eend	2	2	2	1	1	2	+1
Buizerd	-	1	-	-	-	-	-
Boomvalk	1	-	-	-	-	-	-
Waterhoen	1	1	1	1	-	1	+1
Houtduif	2	4	6	4	6	5	-1
Holenduif	1	1	1	2	1	1	-
Turkse tortel	-	1	-	-	-	-	-
Grote bonte specht	1	1	1	1	1	1	-
Groene specht	1	1	1	-	-	-	-
Halsbandparkiet	2	4	2	3	4	2	-2
Winterkoning	6	8	6	8	8	7	-1
Vink	1	2	2	4	2	1	-1
Roodborst	5	3	5	5	4	4	-
Heggemus	-	1	1	-	-	-	-
Merel	6	5	6	6	8	7	-1
Zanglijster	1	1	1	1	1	1	-
Zwartkop	1	3	2	2	3	3	-
Tjiftjaf	3	4	4	4	4	4	-
Koolmees	10	9	10	11	7	6	-1
Pimpelmees	9	9	8	9	6	5	-1
Boomkruiper	3	3	2	3	2	3	+1
Gaai	-	1	1	1	-	1	+1
Kauw	8	8	10	9	8	10	+2
Zwarte kraai	1	1	1	-	1	1	-
Aantal broedparen	66	75	74	76	68	65	-3
Aantal soorten	21	24	22	19	18	19	+1

De meest voorkomende broedvogels waren de Winterkoning, Merel en Kauw, net als in 2017. De afname van het aantal broedparen, die vorig jaar is begonnen, heeft zich helaas doorgezet. We telden nog maar 65 broedgevallen. Dit heeft ongetwijfeld te maken met de bouw in 2016 en 2017 van een grote rotonde over de Haarlemmertrekvaart. Dat heeft veel geluidsoverlast en onrust veroorzaakt in het bos, en er moesten zes grote bomen in de noordwestelijke hoek van het bos worden gekapt. Ook moesten vele bomen wijken op het aangrenzende terrein van de BNS (aan de overkant van de Rijnsburgerweg). En de aanplant van nieuwe bomen en struiken in de eerste helft van maart zorgde wellicht ook voor enige verstoring van de vroege broedvogels. In het gedeelte van het bos nabij de Nagelbrug, links van de ingang, broedden nauwelijks nog vogels in de afgelopen twee jaren. Ook in de strook bos langs de vaart, waar het drukke verkeer van de overzijde zeer 'aanwezig' is, was weinig vogelgezang te horen. De winterstorm heeft nog twee beukenbomen en een eikenboom omvergeblazen en voor die tijd al de mooie oude moerascipres.

Stichting Vrienden van het Overbosch

Secretariaat: Paulus Potterstraat 9, 2215 AP Voorhout, Tel. 06 26849491
www.vriendenvanhetoverbosch.nl info@vriendenvanhetoverbosch.nl

De Vinken hebben wel het meest geleden onder deze veranderingen: in 2016 waren er nog 4 broedparen, en dit jaar telden we er slechts 1. Ook de Koolmezen en Pimpelmezen hebben het moeilijk. De Groene Specht hebben we wel een aantal keren in het bos gehoord, maar sinds 2016 broeden ze er niet meer. Het broedende Nijlganspaartje is vanwege een andere oorzaak verdwenen: de oude, dode kastanjeboom aan de open grasplek bij de ingang, waar zij graag inzaten, moest worden gekapt. In een periode van 6 jaar hebben we meerdere broedvogels zien verdwijnen uit het bos, zoals de Heggemus, Boomvalk, Groene specht en Nijlgans. En de magische, nachtelijke roep van de Bosuil hebben we de laatste twee jaar helaas niet meer gehoord. Ter compensatie voor het verlies van bomen zijn in de afgelopen winter en in vroege voorjaar een aanzienlijk aantal nieuwe bomen en struiken geplant. Maar het duurt een aantal jaren voordat die rustige en veilige broedplekken opleveren. Laten we hopen dat de Vinken, Mezen en andere vogels die het moeilijk hebben op termijn weer meer zullen gaan broeden in het Overbosch.

Gelukkig zijn er ook vogelsoorten die zich goed weten te handhaven in het bos. Zoals overal doen de Kauwen het goed; zij maakten veel gebruik van de nestkasjes. De Winterkoningen lieten weer overtuigend van zich horen. De Merels scharrelden op de grond en zongen hun mooie gezang vanaf een tak of struiktop. De Houtduiven zaten meestal hoog in de oudere bomen. We hebben de schuwe Holenduif ook weer gehoord. De grote Bonte Specht was opvallend aanwezig met zijn geroffel. De boomkruiper blijft ook trouw aan het Overbosch en zie je dan ook over de stam van de oude eikenbomen scharrelen naar lekkere hapjes. De stand van Zwartkoppen en Tjiftjaffen, echte trekvogels die insecten eten, was stabiel. De opmars van de Halsbandparkiet van de afgelopen jaren zette zich in 2018 niet door. Maar het kan zijn dat we het aantal wat onderschat hebben omdat 's ochtends nogal laat wakker worden.

In de vijver zwommen de jongen van 2 paren Wilde Eend en 1 paar Waterhoen. Naast groepjes Wilde eenden hebben er ook Krakeenden gezien. Als de plannen voor uitbaggering en herstel doorgaan, zal de vijver in de komende jaren weer aantrekkelijker worden als rustplaats en broedplaats voor watervogels.

We hebben in de periode van 17 maart – 14 juni 8 keer geteld in de vroege ochtend.

Datum	Tijdstip	Temperatuur	Weersomstandigheden
17 mrt	6.30 – 7.30	-1°C	Harde wind, bewolkt
30 mrt	7.00 – 8.00	6°C	Zwakke wind, bewolkt
15 apr	6.45 – 8.00	10°C	Geen wind, bewolkt
2 mei	6.30 – 7.30	7°C	Zwakke wind, helder
17 mei	6.15 – 7.15	9°C	Zwakke wind, licht bewolkt
25 mei	6.30 – 7.30	17°C	Geen wind, licht bewolkt
2 jun	6.00 – 7.00	15°C	Zwakke wind, licht bewolkt
14 jun	6.00 – 7.00	14°C	Zwakke wind, licht bewolkt

PS: Wist u dat er sinds dit voorjaar een enthousiaste imker zijn bijenkasten in het bos heeft opgesteld?